

ክታቦት ናይ ኤች.አይ.ቢ

ክትፈልጡ ዘድልዩካ እንታይ ኣሉ

(ሄሞፊለስ ኢንፍሉዌንሻ ዓይነት ቢ)

Many Vaccine information Statements are available in Spanish and other languages. See www.immunize.org/vis
Hojas de información sobre vacunas están disponibles en español y en muchos otros idiomas. Visite www.immunize.org/vis

1 ስለምንታይ ክታቦት ይኸተብ?

ሄሞፊለስ ኢንፍሉዌንሻ ዓይነት ቢ (ኤ.አይ.ቢ)፡ ብባክተሪያ ዝሰብሰብ ሓደገኛ ሕማም እዩ። ኩሉ ግዜ ድማ ትኡት 5 ዓመት ንዝዕድሚኡም ህጻናት ይለክፍ/የጥቅዕ። ጥዕናዊ ጸገማት ንዘለዎም ኣኣቕሚ ኣዳም ዝበጽሁ ሰባት-ውን የጥቅዕ እዩ።

ውላድካ ኣብ ከባቢ በቲ ባክተሪያ ዝተለኸፉ ቆልዑ ወይ ዓበይቲ ሰባት ምስዝሆሉ፡ ብሕማም ኤች.አይ.ቢ ክልከፍ ይኸእል እዩ። ከምዝተለኸፈ-ውን ክፈልጥ ኣይከእልን እዩ። እቶም ጀርምታት ካብ ሰብ ናብ ሰብ ይመሓለፉ እዮም። እንተደኣ እቶም ጀርምታት ኣብ ኣፍንጫን ጎረሮን ናይቲ ህጻን ተሪፍም፡ ምናልባት ክሓምም ኣይከእልን እዩ። ግና፡ ሓደ ሓደ ግዜ እቶም ጀርምታት ካብ ኣፍንጫን ጎረሮን ሓሊፎም ናብ ሰናቡእ ወይ ናብ ሰራውር ደም ይኣትው። ሓደገኛ ጥዕናዊ ጸገማት የኸትሉ። እዚ ከኣ መጥቓዕቲ ናይ ኤች.አይ.ቢ ተባሂሉ ይጽዋዕ።

ክታቦት ናይ ኤች.አይ.ቢ ቅድሚኡ ምምሃዙ፡ ሕማም ኤች.አይ.ቢ ኣብ ኣመሪካ ቀንዲ ጠንቁ ናይቲ ኣብ ትኡት 5 ዓመት ዝዕድሚኡም ህጻናት ዝኸሰት ዝነበረ ብባክተሪያ ዝሰብሰብ ሕማም መኒንጂቲዝ እዩ ነይሩ። መኒንጂቲዝ ኣብ ውሽጣዊ ሽፋን ናይ ሓንጎልን ዓንዲ-ሕቆን ዝፍጠር ረኽሲ እዩ። መጉዳእቲ ናይ ሓንጎልን ጽመትን ድማ ከስዕብ ይኸእል። ሕማም ኤች.አይ.ቢ ነዚ ዝሰብሰብ ጸገማት-ውን ከስዕብ ይኸእል።

- ኒሞኒያ
- ንምስትንፋስ ዘሸግር ከቢድ ሕብጥ ኣብ ጎረሮ
- ረኽሲታት ናይ ደም፡ መለጋግጦ፡ ኣዕጽምቲን ሽፋን ልቢን
- ሞት

ክታቦት ኤች.አይ.ቢ ቅድሚኡ ምምዕባሉ፡ ኣብ ኣመሪካ ዓመታዊ ኣስታት 20,000 ትኡት 5 ዓመት ህጻናት ብሕማም ኤች.አይ.ቢ ይልከፍ ነይሮም። ካብ 3% - 6% ዝኣኸሉ ድማ ሞይቶም።

ክታቦት ናይ ኤች.አይ.ቢ ካብ ሕማም ኤች.አይ.ቢ ክከለኸል ይኸእል። ክታቦት ኤች.አይ.ቢ ኣብ ኣገልግሎት ክውዕል ካብ ዝጀምር ኣትሒቱ፡ ቁጽሪ ተርእዮ ሕማም ኤች.አይ.ቢ ብልዕሊ 99% ነክዩ ኣሎ። ክታቦት ኤች.አይ.ቢ ምኽታብ እንተነቋርጸ፡ ብተሓት ህጻናት ብሕማም ኤች.አይ.ቢ ምተለኸፉ ንነይሮም።

2 ክታቦት ኤች.አይ.ቢ

ሎሚ በበይኑ መለለዪ ዘለዎ ሓያለ ክታቦት ናይ ኤች.አይ.ቢ ኣሉ። ካብቲ ዝወሃብ ዘሎ ዓይነት ክታቦት ምርኩስ ብምግባር፡ ውላድካ 3 ወይ ድማ 4 ዶዛ ክታቦት ክወስድ እዩ። ክታቦት ናይ ኤች.አይ.ቢ ኩሉ ግዜ ኣብዘም ዝስዕቡ ደረጃታት ዕድሙ ብዶዝ ክወሃብ ይእዘዝ።

- ቀዳማይ ዶዛ፡ 2 ወርሒ ዕድሙ ምስገባሩ
- ካልኣይ ዶዛ፡ 4 ወርሒ ዕድሙ ምስገባሩ
- ሳልሳይ ዶዛ፡ 6 ወርሒ ምስገባሩ (ኣድላዪ እንተኸይኑ፡ ኣብ ዓይነት/መለለዪ ናይቲ ክታቦት ምርኩስ ገይርካ)

Hib - Tigrinya (4/02/2015)

• ናይ መወዳእታ/ኣበራታዊ ዶዛ፡ 12-15 ወርሒ ምስገባሩ ክታቦት ናይ ኤች.አይ.ቢ ምስ ካልኣት ክታቦታት ኣብ ተመሳሳሊ ግዜ ክወሃብ ይኸእል እዩ።

ክታቦት ናይ ኤች.አይ.ቢ ምስ ካልኣት ክታቦታት ተሓዋዊሱ ክወሃብ ይኸእል እዩ። ምትሕውቀስ ክታቦታት ማለት፡ ክልተ ወይ ካብኡ ንላዕሊ ክታቦታት ተሓዋዊሶም ብመልክዕ ሓንቲ ዶዛ ክወሃቡ ከለዉ እዩ። ስለዚ ድማ በዚ መልክዕ ዝተዳለወ ክታቦት ንብተሕ ሕማማት ክከለኸል ይኸእል።

ልዕሊ 5 ዓመት ዝዕድሚኡም ህጻናትን እኹላት ሰባትን ኩሉ ግዜ ክታቦት ኤች.አይ.ቢ ኣየድልዮምን እዩ። ግና፡ ሕማም ኣስተላሊዶ ወይ ማዕዲድ መሰል ቅርጺ ዘለዎ ዘይጥዑያት ቀያሕቲ ዋህዮታት ደም ዘለዎም ብዕድሙ ዕብይ ዝበሉ ህጻናት ወይ በጽሒታት፡ ላልሾም ንምእላይ መጥባሕቲ ቅድሚኡ ምክያዶም ወይ ምስግጋር ናይ ኣንጉዕ ዓጽሚ ቅድሚኡ ምግባሮም፡ነቲ ክታቦት ክወስዱም ማዕዳ ክቐርቡሎም ይኸእል እዩ። ምስ ሕማም ኤች.አይ.ቢ ኤይድስ ዝነገሩ ካብ 5 ክሳብ 18 ዓመት ዝዕድሚኡም ሰባት-ውን ነቲ ክታቦት ክወስዱም ይመዓዲዮም። ዝርዝራዊ ሓበሬታ ንምርካብ ንሓኪምካ ተወከሰ።

ሓኪምካ ወይ እቲ ነቲ ክታቦት ዝህበካ ዘሎ በዓል-ሞያ ተወሳኺ ሓበሬታ ክህበካ ይኸእል እዩ።

3 ገለ ሰባት ነዚ ክታት ክወስዱዎ የብሉምን

ክታቦት ኤች.አይ.ቢ ንትኡት 6 ሰሙን ዝዕድሙኡም ናጽላታት ክወሃብ የብሉን።

ሓደ ሰብ ናይ ኤች.አይ.ቢ ዶዛ ክታቦት ብምውሳዳ ንህይወቱ ዝፈታተን ከቢድ ቁጥዑ ኣካላት ኣጋጢሙዎ ዝፈልጥ እንተኸይኑ፡ ወይ ድማ ምስቲ ክታቦት ብዝተሓሰሰ ምኽንያት ከቢድ ቁጥዑ ኣካላት ኣጋጢሙዎ እንተነይሩ፡ ክታቦት ኤች.አይ.ቢ ክወስድ የብሉን። ብዛዕባቲ ኣቐዳሙ ዘጋጠሞ ከቢድ ቁጥዑ ኣካላት ነቲ ክታቦት ዝህበ ዘሎ ሰብ ብግቡእ ክሕብሮ ኣለዎ።

ፈኩስ/ቀሊል ጥዕናዊ ጸገም ዘለዎም ሰባት ግን ክታቦት ኤች.አይ.ቢ ክወስዱ ይኸእሉ እዮም። መጠናዊ ወይ ከቢድ ጥዕናዊ ጸገም ዘለዎም ሰባት ከኣ፡ ክታቦት ኤች.አይ.ቢ ቅድሚኡ ምውሳዳም ክሰብ ዝተወደ ክጸንሑ ኣለዎም። ክታቦት ኣብ ዝወሃበሉ ግዜ፡ እቲ ዝኸተብ ሰብ ጥዕናኡ ጽቡቕ እንተዘይ ተሰሚዑም፡ ንሓኪምካ ሓብረሉ።

4 ክታቦት ዘኸትሎ ጥዕናዊ ሳዕቤናት

ዝኸነ መድሃኒት፡ እንተላይ ክታቦታት፡ ኣብ ጥዕና ጎድናዊ ሳዕቤናት ናይ ምስዓብ ተኸእሎ ኣለዎም። እዞም ጎድናዊ ሳዕቤናት ዚኣቶም፡ ኩሉ ግዜ ቀለልቲን ግዚኦም ሓልዮም ባዕሎም ዝጠፍኡን እዮም። ከቢድ ሳዕቤናት-ውን ከኸትሉ ይኸእሉ እዮም ግና እዚ ሳሕቲዮ ዘጋጥም።

መብዛሕትኦም ሰባት ክታቦት ኤች.አይ.ቢ ምስ ወሰዱ ዘጋጥሞም ዝኾነ ጥዕናዊ ጸገም የብሎምን።

ድሕሪ ክታቦት ኤች.አይ.ቢ ምኽታብ ዝስዕቡ ቀለልቲ ጸገማት፡

- ኣብቲ መርፍእ ክታቦት ዝተወግኣሉ ክፋል ኣካላት፡ ቆርቦት ይቆይሕ፡ ሙቕት ይፍጠር፡ ወይ ድማ ሕብጥ ይኸሰት።
- ረስኒ

እዞም ጸገማት እዚኣቶም ብተደጋጋሚ ዝረኣዩ ኣይኮኑን። ከጋጥሙ እንተ ኾይኖም ከኣ፡ ድሕሪ መውጋእቲ መርፍእ ክታቦት ቀልጢፎም ይኸሰቱ። ክሳብ 2 ወይ 3 መዓልቲ ድማ ይጸንቡ።

ድሕሪ ዝኾነ ክታቦት ምውሳድካ ከጋጥሙ ዝኸእሉ ጸገማት፡

ዝኾነ ሕክምናዊ ፍወሳ ከቢድ ቁጥዑ ኣካላት ከስዕብ ይኸእል እዩ። ገለ ብክታቦት ዝስዕቡ ጥዕናዊ ጸገማት ኣዝዮም ሳሕቲ፣ዮም ዘጋጥሙ። ብገምጋም ካብ ሓደ ሚልዮን ዶላር ክታቦት ትሕቲ 1 ዶላር ጥራይ፣ ጸገማት ተስዕብ። እቲ ጸገማት ድማ ድሕሪ ክታቦት ኣብ ዘሎ ሓደጊት ደቓይቕ ወይ ሓደጊት ሰዓታት ይኸሰት።

ክታቦት፡ ከም ዝኾነ መድሃኒት፡ ከቢድ ጥዕናዊ ጸገም ወይ ሞት ናይ ምስዓብ ተኸእሎኡ ኣዝዮ ትሑት እዩ።

ዝጎበዙ ህጻናት፡ ከተቴታትን ዓቕሚ ኣዳም ዝበጽሑ ሰባትን፡ ዝኾነ ክታቦት ድሕሪ ምውሳድም እዞም ጸገማት ከጋጥሙዎም ይኸእሉ፡

- ሰባት ሕክምናዊ ፍወሳ ድሕሪ ምክያዶም እንተላይ ክታቦት ድሕሪ ምውሳዶም፡ ሓደ ሓደ ግዜ ሃለቶቶም ከጥፍኡ ይኸእሉ እዮም። ንኣስታት 15 ደቓይቕ ከፍ ምባል ወይ ጽግዕ ኢልካ ምድቃስ፡ ሃለቶትካ ካብ ምጥፋእን ብመውደቕቲ ክስዕብ ካብ ዝኸእል መጉዳእቲን ክከላኸለልካ ይኸእል። ርእሲኻ ዘንጸራርወካ/ዝዘረከ፡ ናይ ምርኣይ ዓቕሚኻ ዝቀያየር፡ ወይ ድማ ኣብ ኣብ ኣእዘንካ ወው... ዝተበል ድምጺ ዝስማዓካ እንተኾይኑ፡ ንሓኪምካ ንገሮ።
- ገለ ሰባት ኣብቲ መርፍእ ክታቦት ዝተወግኣሉ ክፋል ኣእዳዎም ከቢድ ቃንዛ ስለዝስምዖም፡ ኣእዳዎም ከንቀሳቕስዎ የጸገሞም። እዚ ግን ኣዝዮ ሳሕቲ ዘጋጥም ጸገም፣

ክታቦታት ውሕስነቶም ክረጋገጽ ስለዘለዎ፡ ኩሉ ግዜ፣ መርመራ/ምክትታል ዝግበረሎም። ተወሳኺ ሓበሬታ ንምርካብ፡ ኣብዚ ዝስዕብ ኣድራሻ ኣቲኻ ተወከስ፡ www.cdc.gov/vaccinesafety/

5 ከቢድ ጥዕናዊ ጸገም እንተኣኸተለኻ እንታይ ክግበር ኣለዎ?

ከስተብህለሉ ዘለኒ እንታይ ኣሉ?
• ንዝኾነ ሻቕሎት ዝፈጥረልካ ጸገማት ኣስተውዕለሉ። ገለ ምልክታት ናይ ዘም ጸገማት፡ **ከቢድ ቁጥዑ ኣካላት**፡ ኣዝዮ ልዑል መጠን ረስኒ፡ ወይ ድማ ዘይንቡር ጠባይ/ባህርይ እዮም።

ምልክታት ናይ ከቢድ ቁጥዑ ኣካላት፡ ዕንፍርርን ሰሓን ኣብ ቆርቦት፡ ሕብጥ ኣብ ገጽን ጎረሮን፡ ከቢድ ጸገማት ምስትንፋስ፡ ዘይንቡር/ቅልጡፍ ህርመት ልቢ፡ ምንጽርራው ናይ ርእሲን ድኻም ኣካላትን የጠቓልል። እዞም ጸገማት፣ኪኣቶም ኩሉ ግዜ ድሕሪ ክታቦት ካብ ሓደጊት ደቓይቕ ክሳብ ሓደጊት ሰዓታት ኣብ ዘሎ ግዜ፣ዮም ዝኸሰቱ።

እንታይ፣የ ክገብር ዘለኒ?

- እቲ ሰብ ኣጋጢሙካ ዘሎ ጥዕናዊ ጸገም ከቢድ ቁጥዑ ናይ ኣካላት ወይ ካልእ ህጹጽ ሕክምናዊ ረዲኤት ዘድልዮ ጸገም ኮይኑ እንተ ተሰሚዑካ፡ በዚ ዝስዕብ ቁጽጥ II 9-1-1 ደውል ወይ ድማ ነቲ ሰብ ኣብ ቀረባኽ ናብ ዝርከብ ሆስፒታል ውሰዶ። በዚ እንተዘይ ሰሊጡካ ግን፡ ንሓኪምካ ደዊልካ ንገሮ።

- ብድሕሪ፣ እቲ ነቲ ሰብ ዘጋጠሞ ጥዕናዊ ጸገማት ብጸብጸብ ናብቲ ንጎድናዊ ሳዕቤናት ክታቦት ዝምልከት ሓበሬታ ኣብ ምእካብ ዝነጥፍ ፣ኻክሲን ኣድቮርስ ኢቨንት ሪፖርቲንግ ሲስተም (VAERS) ዝተባህለ ኣሃዱ ክለኣኽ ኣለዎ። ሓኪምካ ነቲ ጸብጸብ/ሓበሬታ ክልእኮ ይኸእል፡ ወይ ድማ በዓልካ ብመገዲ፣ኪ ዝስዕብ ናይ ቪ.ኤ.ኢ.ኣር.ኤስ ኣድራሻ መርበብ ሓበሬታ ኣቢልካ ክትልእኮ ትኸእል።

www.vaers.hhs.gov, ወይ ድማ በዚ ቁጽጥ፣ኪ ደውል **1-800-822-7967**።

ቪ.ኤ.ኢ.ኣር.ኤስ ሕክምናዊ ማዕዳ ኣይህብን እዩ።

6 ሃገራዊ ፕሮግራም ካሕሳ መጉዳእቲ ክታቦት

ሃገራዊ ፕሮግራም ካሕሳ መጉዳእቲ ክታቦት (VICP)፡ ብገለ ክታቦታት ጥዕናዊ ጉድኣት ወሪዱዎም ክኾኑ ንዝኸእሉ ሰባት ካሕሳ ክህብ ኢሉ ዝኸመ ፈደራላዊ ፕሮግራም እዩ።

ክታቦት ጥዕናዊ ጉድኣት ኣስዒብሎም ክኾዉን ከምዝኸእል ዝኣምኑ ሰባት፡ ብዛዕባኪ ፕሮግራምን ብዛዕባ ኣመለልኦ ቅጥዒ ናይ ካሕሳን ዝምልከት ትምህርቲ/ሓበሬታ ንምርካብ፡ በዚ ዝስዕብ ቁጽጥ ክድውሉ **1-800-338-2382** ወይ ድማ ኣብ መርበብ ሓበሬታ ናይ ቪ.ኤ.ኢ.ፒ ኣትዮም ክውከሱ ይኸእሉ www.hrsa.gov/vaccinecompensation። ካሕሳ ንምርካብ ጥርዓን እተቐርቡሉ ግዜ ደረት ኣለዎ።

7 ተወሳኺ ትምህርቲ/ሓበሬታ ብኸመይ ይረክብ?

- ንሓኪምካ ተወከሶ። ንሱ/ንሳ ነቲ ኣብ መትሓዚ ክታቦት ዝርከብ ሓበሬታ ዝሓዘ ወረቐት ክ(ት)ህበካ ወይ ብዛዕባ ካልኣት ምንጭታት ሓበሬታ ክሕብረካ እዩ።
- ናብ ናይ ከባቢኻ ወይ ድማ ናብ ክፍሊ ጥዕና ናይ ክፍለ-ሃገር ደዊልካ ተወከስ።
- ንመእከላት ምቁጽጻርን ምክልኻልን ሕማማት (CDC) እውን ተወከሶ።
- በዚ ቁጽጥ፣ኪ ደውል **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** ወይ ድማ
- በዚ ናይ ሲ.ዲ.ሲ መርበብ ሓበሬታ ኣቲኻ ተወከስ www.cdc.gov/vaccines

Vaccine Information Statement
Hib Vaccine - Tigrinya

4/02/2015

42 U.S.C. § 300aa-26

